

Kansainvälisen osaamisen ja maahanmuuton strategisen ohjelman päivitys 2023-2025

Mari Taverne

Kansainvälisen osaamisen palvelujen johtaja

Tampereen kaupunki

Lähtökohta strategisen ohjelman päivitykselle

- Tampereen kaupungin ensimmäinen kansainvälisen osaamisen ja maahanmuuton strateginen ohjelma julkaistiin syksyllä 2019.
- Strategisen ohjelman toimeenpanon tueksi perustettiin strateginen ohjausryhmä, joka seuraa ohjelman toimeenpanoa ja edistää ekosysteemipohjaista verkostoyhteistyötä.
- Strategisen ohjelman lähtökohtaisena tavoitteena on luoda yhteinen tahtotila sidosryhmien kanssa kansainvälisten osaajien houkuttelemiseksi ja veto- ja pitovoimaa tukevien palveluiden ja rakenteiden (alustarakenteet) kehittämiseksi.
- Strategisen ohjelman päivitystarve syntyi, kun sille asetetut tavoitteet saavutettiin pitkälti vuoteen 2022 mennessä ja toimintaympäristön ja lainsäädäntöuudistusten myötä, ohjelman uudelleen tarkastelu tuli ajankohtaiseksi.
- Ohjelman toimeenpanosta teetettiin kehittävä arviointi 2022

*Tampereen kaupungin strateginen ohjelma on strateginen, poikkihallinnollinen asiakirja, jonka tarkoitus on koota yhteen kansainvälisiin osaajiin ja kansainvälisiin kuntalaisiin liittyvien **ydinpalvelujen kehittäminen ml. lakisääteiset palvelut** sekä edistää kansainvälisten osaajien houkuttelua ja pysyvyyttä alueella.*

TAMPERE.
FINLAND

KOTI TAMPERE.

TAMPEREEN KAUPUNGIN
KOTOUTTAMISOHJELMA

2021-2025

TAMPERE

TAMPERE

KANSAINVÄLISEN OSAAMISEN JA MAAHANMUUTON STRATEGINEN OHJELMA

2019-2024

*Kansainvälisen osaamisen palvelut,
Tampereen kaupunki*

Welcoming Cityn suhde muihin ohjelmiin

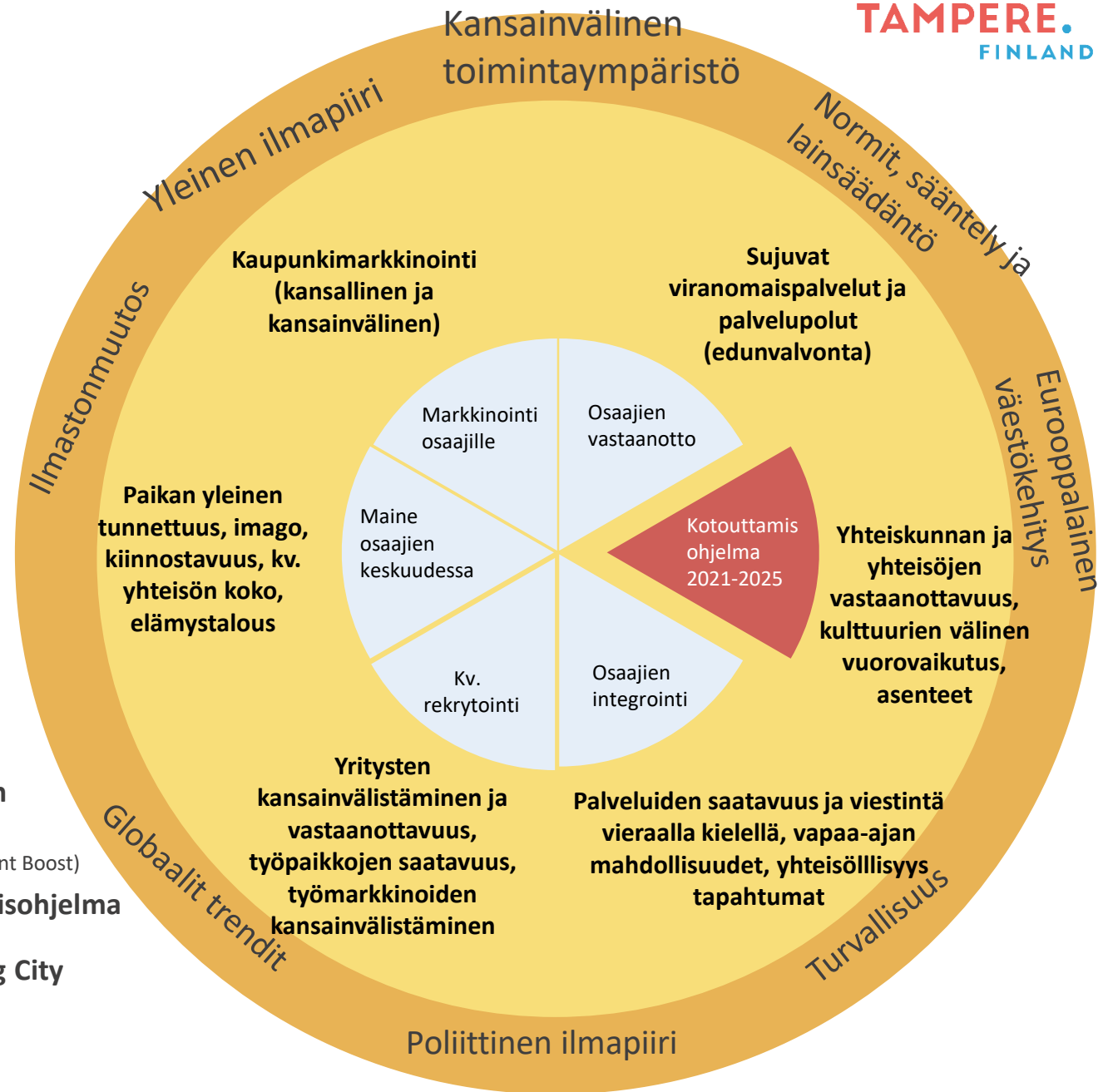
Kansainvälisen osaamisen ja maahanmuuton strateginen ohjelma vastaa kansainväliselle kohderyhmälle suunnatun palveluekosysteemin kehittämisestä. **Toteutus Kansainvälisen osaamisen palvelut.**

Tampereen kaupungin kotouttamisohjelma 2021-2025 kokoaa yhteen kaupungin kotouttamista tukevat palvelut, joita määrittelee laki kotoutumisen edistämisestä ja muu kuntien palveluita ohjaava lainsäädäntö. **Toteutus Kansainvälisen osaamisen palvelut.**

Welcoming City –ohjelma on pitkän aikavälin ohjelma vuoteen 2040, jonka toimenpiteillä tuetaan ympäröivän yhteiskunnan muutosta tukemaan Tampereen kehitystä kansainväliseksi kaupungiksi. **Toteutus koko kaupunkiorganisaatio ja Tampereen keskeisten toimijoiden laaja ekosysteemi**

Yhdessä ohjelmat saavat aikaan pysyviä yhteiskunnallisia muutoksia.

- Strateginen ohjelma**
(mukaillen Talent Boost)
- Kotouttamisohjelma**
- Welcoming City**
- Yhteiskunta**

VISIO: Tampere – Sinulle paras – vetovoimainen ja tunnettu kaupunki kansainvälisille osaajille.

Tampereella on parhaat mahdollisuudet hyödyntää kansainvälistä osaamista. Kansainvälisten osaajien ja heidän perheidensä on helppo tulla ja asettautua Tampereelle. Ulkomaalaistaustaisten ihmisten on kannustavaa kehittää osaamistaan ja työllistyä Tampereella. He tuntevat itsensä aktiiviseksi osaksi yhteiskuntaa ja heidän pysymiseensä Tampereella panostetaan pitkäjänteisesti.

MUUTOS

Ihmisten Tampere – Vetovoimainen ja tunnettu kaupunki kansainvälisille osaajille.

Tampereella on parhaat mahdollisuudet hyödyntää kansainvälistä osaamista. Kansainvälisten osaajien ja heidän perheidensä on helppo tulla ja asettautua Tampereelle. Ulkomaalaistaustaisten ihmisten on kannustavaa kehittää osaamistaan ja työllistyä Tampereella. He tuntevat itsensä aktiiviseksi osaksi yhteiskuntaa ja heidän pysymiseensä Tampereella panostetaan pitkäjänteisesti.

Strateginen ohjelma

- Ohjelma pohjautuu Tampereen kaupungin strategiaan, hallituksen Talent Boost –toimenpideohjelmaan ja sitä tarkentavaan Koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton tiekarttaan, joka julkaistiin 2021
- Strateginen ohjelma määrittelee Tampereen kaupungin toimintamallin ja sen keskeiset toimenpidekokonaisuudet. Ohjelma toimii myös keskustelun pohjana kuntayhteistyön järjestämiselle ja toimenpiteiden soveltamiselle Pirkanmaan kunnissa laaja-alaisesti. Keskustelu kuntien välillä on tärkeää, koska työmarkkinat, joilla kansainvälistä osaamista hyödynnetään ovat seudulliset.
- Ohjelman toimenpidekokonaisuudet pyrkivät kehittämään kansainvälistymisen ja maahanmuuton hallintaan tarvittavaa ekosysteemiä sekä palvelujen kokonaisuutta, jotka vahvistavat alueellista yhteistyötä sekä kehitystä kohti pysyvää palvelurakennetta.

Ohjelma pyrkii vastaamaan niin vetovoimaisuuden, osaajapulan kuin ulkomaalaistaustaisen työvoiman työllistymisenkin haasteisiin lyhyellä ja pitkällä aikavälillä edistämällä:

- 1) työnantajien edellytyksiä rekrytoida sujuvasti ulkomailta ja työllistää jo seudulla asuvia ulkomaalaistaustaisia henkilöitä,
- 2) ulkomaalaistaustaisten henkilöiden mahdollisuuksia kehittää ja hyödyntää omaa osaamistaan eli kouluttautua ja työllistyä mielekkäisiin ja palkitseviin työtehtäviin Tampereen seudulla sekä
- 3) kokonaisvaltaista ja joustavaa kotoutumista mukaan lukien lasten ja perheiden osallisuus. **UUSI**

Strateginen ohjelma

Toimintaympäristön ja lainsäädännön muutokset, jotka huomioitava strategian valmistelussa:

- Ukrainan pakolaistilanne Tampereella ja Pirkanmaalla
- Hyvinvointialueen käynnistyminen 2023
- Laki kotoutumisen edistämisestä -uudistus kolme vaiheisesti 2023–2025 → rahoitusjärjestelmän uudistuminen
- TE-lainsäädännön uudistus 2025
- Ulkomaalaislainsäädännön uudistukset

Kohderyhmä

- Ulkomaalaistaustaiset tutkijat
- Ulkomaalaistaustaiset osaajat ja työvoima
- Kansainväliset korkeakouluopiskelijat
- Korkeaa osaamista rekrytoivat yritykset
- Suorittavan tason osaamista rekrytoivat yritykset
- Ulkomaalaistaustaiset ja vieraskieliset työnhakijat (työtön tai työtä vaihtava)
- Ammatillisessa koulutuksessa olevat ulkomaalaistaustaiset opiskelijat
- Turvapaikan tai pakolaisstatuksen saaneet uudet kuntalaiset (mahdollisesti vielä vastaanottokeskuksessa)
- Monialaista sosiaalista tukea tarvitsevat ulkomaalaistaustaiset

Kansainvälisen osaamisen ja maahanmuuton strategisen ohjelman viisi keskeistä teema-aluetta ja tavoitetta toimenpidekokonaisuuksien taustalla

- **Ekosysteemi eläväksi:** Yhtenäinen palvelun tuottajien ja kehittäjien verkosto Tampereella rakentaa aktiivista ja avointa ekosysteemiä osaamisen houkuttelemiseksi ja hyödyntämiseksi. Vahvistetaan maahantulon alkuvaiheen prosessien sujuvoittamista viranomaisyhteistyöllä (Kela, Vero, Migri ja DVV)
- **Kanavat kuntoon:** Tampereelle on tunnistetut ja sujuvat reitit saapua opiskelemaan, työskentelemään ja yrittämään, mikä vahvistaa vetovoimaisuutta ja tukee työnantajien edellytyksiä kansainväliseen rekrytointiin sekä investointien houkutteluun.
- **Kannustimet kaakkoon:** Tampereella kansainväliset osaajat voivat sujuvasti kiinnittyä niin opiskelu-, työ- kuin liike-elämään ja näitä edustaviin yhteisöihin, mikä kannustaa osaamisen hyödyntämiseen Tampereen seudulla kansallisen Talent Hub -konseptin mukaisesti.
- **Osaamisella osallisuuteen:** Osaamisen kehittämisen ja työllisyyspolkujen tunnistamisen avulla voidaan aidosti vahvistaa maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden mahdollisuuksia osallistua arvon luontiin liike- tai työelämässä kansallista maahanmuuttajien osaamiskeskus-konseptia (OSKE) soveltamalla. Osaamiskeskus kehittää, tunnistaa ja kanavoi maahanmuuttajataustaisten osaamista työelämään mukaan lukien heikommassa työmarkkina-asemassa olevat henkilöt. Toiminnan keskiössä ovat osaamisenkartoitukset ja osaamisenkehittämissuunnitelmat.
- **Vastuullinen vastaanotto:** Sujuvat kotoutumisen alkuvaiheen palvelut tarjoavat erityisesti kansainvälistä suojelua saaville mahdollisuuden nopeuttaa palveluihin ohjautumista ja kiinnittymistään alueeseen ja sen yhteisöihin joustavasti ja tehokkaasti. Kotoutumisen alkuvaiheen ja asettautumisen palvelut (KOTO-palvelut) sekä vastaanottokeskustoiminnan (VOK) palvelut tarjotaan suojelutarpeessa oleville sujuvasti monialaisessa yhteistyössä hyvinvointialueen ja muiden keskeisten viranomaisten kanssa **UUSI**

Ekosysteemin eläväksi - KV palvelut

Päivitetyn strategisen ohjelman toimenpiteet 2023-2025:

- 1.6 Ohjausryhmän laajentaminen kaupungin ja elinkeinoelämän keskeisillä edustajilla. (Mittari: uudet jäsenet)
- 1.7. Ekosysteemin yhteisten strategisten kehittämistavoitteiden nostaminen keskusteluun, maahanmuuttoon liittyvän ennakkoinnin kehittäminen ja valittujen kehityspolkujen käynnistäminen (Mittari: käsitellyt yhteiset strategisen tason teemat ja kehityspolku)
- 1.8. Ekosysteemin operatiivisen tason verkostojen toimintaa tehdään näkyväksi, vahvistetaan ja laajennetaan myös uusiin palveluryhmiin tarpeen mukaan. (Mittarit: ekosysteemin kuvaus, uudet operatiiviset kumppanuusverkostot)

Kanavat kuntoon - IHT

Päivitetyn strategisen ohjelman toimenpiteet 2023-2025:

- 2.7 Toteutetaan liiketoimintaekosysteemien tarpeista lähteviin rekrytointiprosesseihin, korkeakouluvetoisiin opiskelijarekrytointeihin sekä ammatilliseen koulutukseen ja mm. tilauskoulutuksiin liittyvää osaajahoukutteluyhteistyötä suunnittelun, kampanjoiden, kansainvälisen markkinoinnin puitteissa. (Toteutetut kampanjat, markkinoinnin näkyvyys)
- 2.8 Määritellään Business Tampereen kanssa yhteiset suorituskykyindikaattorit (KPI) osaajien houkuttelun ja Invest-in työn rajapintaan tiivistämään yhteistyötä systemaattisen vetovoimamallin luomiseksi Tampereen keskeisten liiketoiminta- ja innovaatioekosysteemien kansainvälistämiseksi. (Mittari: yhteisen KPI:n toteutus)

Kannustimet kaakkoon -OSKE / MAINIO / IHT

Päivitetyn strategisen ohjelman toimenpiteet 2023-2025:

- 3.9 Voimistetaan palvelujen jalkautusta asiakkaille toteuttamalla yhteistä ja keskistettyä viestintää ja markkinointia OSKE:n, Mainion ja Housen kanssa ja sovitaan järjestelmällisestä näkyvyydestä oppilaitosten ja elinkeinoelämän kanssa heidän tilaisuuksiinsa, tiedotteissaan tai infosivulla. (Mittari: saavutetut asiakkaat)
- 3.10 Maahan muuttaneille suunnattujen yrittäjyyspalvelujen saavutettavuutta parannetaan markkinoinnin keinoin (Mittari: palvelujen käyttäjien määrä)
- 3.11 Nivotaan startup-osaajahoukuttelu lähemmin osaksi osaajahoukuttelun toimintaa ja Tampereen startup-ekosysteemipalveluita. (Mittari: toteutuneet osaajahoukuttelukampanjat)

Osaamisella osallisuuteen - OSKE

Päivitetyn strategisen ohjelman toimenpiteet 2023-2025:

- 4.7 Yksilöllinen ohjaus ja valmennus maahan muuttaneille työllistymiseksi sekä aiemman osaamisen tunnistaminen ja kehittäminen vastaamaan työelämän tarpeita. Kehitetään osaamiskeskuksessa tapoja toteuttaa yksilöllisiä ratkaisuja ja vaihtoehtoisia polkuja. (Mittari: työllistyneiden ulkomaalaisten määrä)
- 4.8 Kotoutumisen, maahanmuuton ja osaamisen kehittämisen palveluekosysteemissä rakennetaan ja kehitetään maahan muuttaneille työhön johtavia koulutuspolkuja ja mahdollisuuksia kehittää osaamista eri tavoin (Mittari: työllistyneiden ulkomaalaisten määrä)
- 4.9. Tunnistetaan ja rajataan oma rooli suhteessa muihin toimijoihin ja avainkumppaneihin (Mittari: Työnjako perustettavan Kotoutumisen alkuvaiheen-tiimin, hyvinvointialueen ja oppilaitosten kanssa, sekä yhteisten työnantajille ja yrityksille suunnattujen kansainvälisten rekrytointipalvelujen osalta)
- 4.10. Määritellään OSKE:n ja HOUSEn osalta TE24-lainsäädännön mukaisten palvelujen vastaanoton valmistelu ja siirtyminen osaksi palvelualueita: EURES-palvelut, Kotoutumiskoulutusten hankinnat ja OSKE:n täydentävät palvelut. (Mittari: Rakenneuudistuksen läpiviennin onnistuminen)

Vastuullinen vastaanotto - KOTO

Päivitetyn strategisen ohjelman toimenpiteet 2023-2025:

- 5.1 Organisoidaan alkuvaiheen palvelut suojelutarpeessa oleville (2023) perustamalla kotoutumisen alkuvaiheen ja asettautumisen palveluryhmä (Kotoutumisen alkuvaiheen palvelut KOTO) sekä kaikille työikäisille perheineen (valmius 2025) (Mittari: Rakenneuudistuksen läpiviennin onnistuminen)
- 5.2. Määritellään suojelutarpeessa olevien sekä lasten ja nuorten vastaanoton työnjako hyvinvointialueen (yhdyspinta ja yhteistyö), varhaiskasvatuksen ja sivistystoimen sekä vastaanottokeskusten (VOK) toiminnan ohjauksen ja yhteistyön osalta. (Mittari: Rakenneuudistuksen läpiviennin onnistuminen)
- 5.3. Selkeytetään työnjako ja vastuut opiskelijoiden, työnhakijoiden ja työvoiman alkuvaiheen palveluiden osalta muiden vastuu organisaatioiden eli koulutusorganisaatioiden, työntajien sekä kaupungin omien palvelun tuottajien (ml. OSKE) kanssa toisessa vaiheessa. (Mittari: Rakenneuudistuksen läpiviennin onnistuminen)

Läpileikkaavat teemat

Ohjelmalla on myös **neljä** läpileikkaavaa teemaa.

- **Maakunnallisuus** eli palvelujen järjestämisvaihtoehtojen tarkastelu maakunnan sisällä tarkoituksenmukaisella tavalla hyödyntämällä sopimuksellisuutta ja muita toimintatapoja alueellisesti kattavan ja tarkoituksenmukaisen palvelukokonaisuuden järjestämiseksi tai vaihtoehtoisesti yhteistyön mahdollistamiseksi.
- **Vastuullisuus** eli uusien toimintatapojen eettisen perustan varmistaminen erityisesti ulkomaisten rekrytointikäytäntöjen ja työperäisen hyväksikäytön ehkäisemiseksi lisäämällä toimijoiden tietoisuutta ja osaamista näistä teemoista sekä luomalla ohjaavat viitekehykset ja ohjeistukset tarpeen mukaan.
- **Ihmiskeskeinen palvelutuotanto** ja tiedolla johtaminen dataa ja tekoälyä hyödyntämällä prosessien tehostamiseksi ja sujuvoittamiseksi sekä kotoutumisen vaikuttavuuden arvioimiseksi (International and Inclusive city / Älykaupunki kaupunkilaisille kehitysohjelma)
- **Lainmukaiset tehtävät** ovat uudistuneet ja uudistuvat monilta osin, mikä edellyttää myös kuntaorganisaation toimijoilta uudenlaisten roolien ja toimintatapojen omaksumista

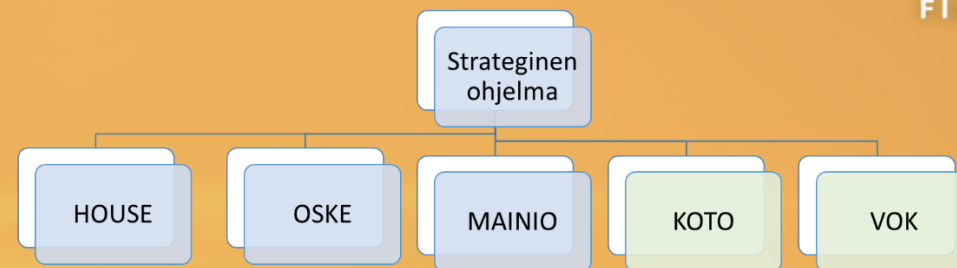
2019	Päivitetty strateginen tavoite 2023
Ekosysteemi eläväksi	Laajennetaan ekosysteemiä, vahvistetaan yhteistyön rakenteita operatiivisella tasolla ja aktivoidaan yhteisten tavoitteiden muotoilua strategisella tasolla.
Kanavat kuntoon	Markkinoinnin ja viestinnän painotuksesta siirrytään selkeämmin kv-osaajien saapumista lisäävien konkreettisten kanavien kehittämiseen ja tukemiseen.
Kannustimet kaakkoon	Jalkautetaan OSKE, HOUSE ja MAINIO palveluita aktiivisesti asiakkaiden saataville oppilaitoksiin, työnantajille ja startup-ympäristöihin tukemaan kansainvälisten osaajien houkuttelua ja kiinnittymistä.
Osaamisella osallisuuteen	Kirkastetaan ja vahvistetaan OSKE:n roolia suhteessa muihin toimijoihin ja varmistetaan palvelujen kehittyminen asiakaslähtöisiksi ja joustaviksi.
Vastuullinen vastaanotto	Mahdollistetaan sujuva, joustava ja osallisuutta tukeva alkuvaiheen kotoutuminen kaikille tulijoille ja tuetaan erityisesti lasten, nuorten ja perheiden osallisuutta, joka luo tulevaisuuden edellytyksiä koulutukselle ja omaehtoisen urapolun rakentamiselle myös toisen asteen koulutuksen jälkeen.

Maakunnallisuus Vastuullisuus Tiedolla johtaminen Lainmukaiset tehtävät

#INTERNATIONAL TAMPERE

Strateginen

Opera-
tiivinen

International
House Tampere

Kansainvälinen
osaamiskeskus
(OSKE)

Monikielinen
neuvonta Mainio

Kotoutumisen
alkuvaiheen
palvelut

Tampereen
Vastaanottokes-
kus

Kansainvälisten osaajien ja maahanmuuttajien työllistymistä, yrittäjyyttä ja kotoutumista edistävien palvelupolut ja kansainväliset työnantajapalvelut.

Kansainvälisen osaamisen palvelut

Palvelua kansainvälisille asiakkaille asettautumiseen, työhön, opiskeluun ja työnantajien kohtaamiseen sekä työnantajille kansainvälisissä rekrytointitilanteissa.

Kiitos!

Mari Taverne
Kansainvälisen osaamisen palvelujen johtaja
mari.taverne@tampere.fi
+358 40 8012686

